

De afgelopen jaren werd een groot deel van Fryslân geplaagd door muizen die grasland kaalvraten. Om dit aan te pakken, is een Early Warning System opgezet. De maatregelen daarvan treffen echter niet alleen muizen maar ook vele insecten, als vlinders en bijen.

.....
 Simon Talsma

Fochteloo | Het gras in weilanden en bermen in het najaar korter maaien en het waterpeil verhogen tegen muizenplagen, brengt nieuwe problemen met zich mee. Dat betoogt ecologisch ondernemer Sjoerd Bonnema van De Kleine Salamander in Fochteloo.

Vorige maand presenteerde onderzoeksbureau Altenburg en Wymenga een rapport over de achtergronden van de muizenplag die de afgelopen jaren een groot deel van Fryslân trof. Belangrijke conclusie uit dat rapport is dat een sterke groei van het aantal muizen een keer in de drie tot vier jaar voorkomt - wanneer dit samenvalt met gunstige weersomstandigheden kan dit leiden tot een muizenplag. Vooral gebieden met diepe ontwatering en weinig natuurlijke vijanden - zoals het veenweidegebied en open weidegebieden - zijn extra gevoelig. Wanneer er in zomer en najaar veel roofvogels zijn, die tot laat in het jaar blijven broeden, is dat een teken dat er een plag aan zit te komen.

Dit jaar is een zogenaamd Early Warning System opgezet om een mogelijke plag te voorkomen. Door het gras kort te houden in najaar en winter is er minder bescherming voor de muizen. Roofvogels kunnen daarvan profiteren. De muizen leggen ook

.....
 Simon Talsma

Vlinders

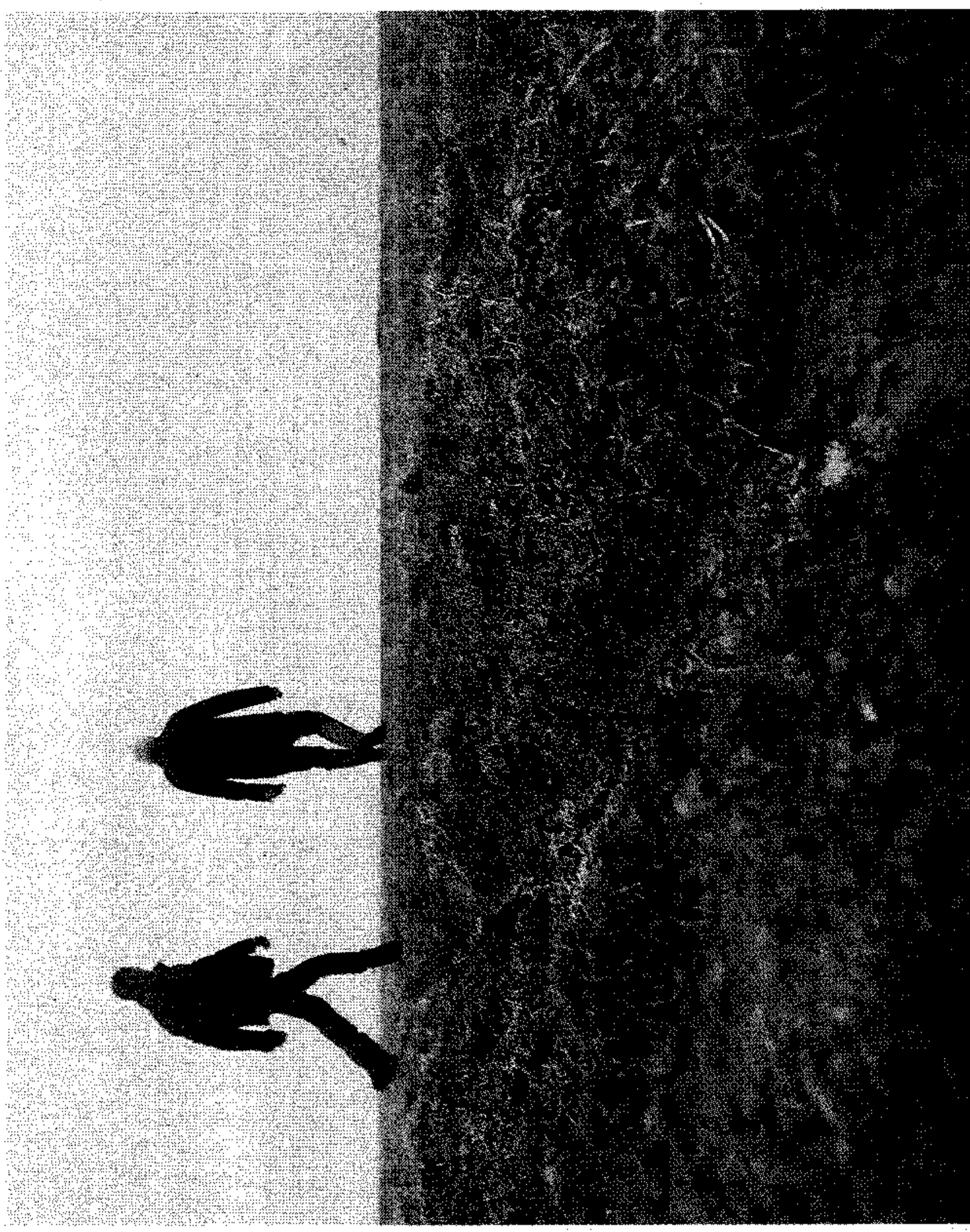
Vooraf het kort houden van gras is volgens Bonnema funest voor veel vlindersoorten. Hun eitjes, poppen en rupsen houden minder overwinteringsmogelijkheden over. Ook andere insecten, maar ook vogels en andere dieren, zijn de dupe wanneer hun toevluchtsoord extra wordt gemaaid.

„Natuurlijk, je biedt de muizen minder bescherming en je kunt er een plag wellicht mee voorkomen. Maar je onttrekt ook andere dieren hun leefomgeving.”

Volgens de ondernemer, die een kleinschalig bedrijf heeft met een ecologische imkerij en een tuinadviesbureau, leidt de maatregel af van de werkelijke problemen. „Door de schaalvergroting in de landbouw bepaalt de economie steeds meer de werkzaamheden op de boerderij. Door monocultuur krijgen ziekten en plagen meer kans.”

Veel beter is het volgens de Fochteloër om te streven naar een kleinere, robuustere schaal, met een grotere diversiteit aan planten en dieren.

„Doór bijvoorbeeld biologisch of biologisch-dynamisch te boeren. Een bedrijf moet vanzelfsprekend wel rendabel zijn, en dat kan bij die wijze van houden. Melkveehouders ontvangen, ook door meer bewustwording bij consumenten, terecht een

Taxateur Joop Verheul (r) en boer Jacob van der Wal tijdens de taxatie vorig jaar februari in Indijk van de schade die muizen aan landbouwgrond veroorzaken. Foto: ANP

We moeten overstappen van een economische groeigedachte naar een ecologische groeigedachte

veel hogere prijs voor hun melk dan in de gangbare veehouderij. Je hoeft niet per se mee te gaan in de race van steeds groter.”

De schaalvergroting in de landbouw legt volgens Bonnema allerlei problemen bloot, die nu vooral worden aangepakt met symptoombestrijding. De muizenaanpak is daar een voorbeeld van, stelt hij. „En ook de maatregel om mest te injecteren. Dat moest zo nodig, omdat het uitrijden van drijfmest zorgde voor een

grote uitstoot van ammoniak in de lucht. Nu blijkt al geruime tijd dat injectie van drijfmest niet goed is voor alle bodemleven. We kunnen beter zorgen voor een lagere mestproductie, met minder dieren per hectare. We moeten overstappen van een economische groeigedachte naar een ecologische groeigedachte. Ook dan kunnen we blijven bestaan. De provincie zou daar in haar visie voor de toekomst van Fryslân meer mee moeten doen.”